09.03.2017г.

О Д Л У К А

На Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ) по жалбата на Транспаренси Интернешнл - Македонија за текстот со наслов "Соросовите организации со штелувани извештаи против сите држави кои ќе им се спротивстават", објавен на 26.01.2017 година, во 14 часот и 50 минути, на Интернет порталот Старт (www.start.mk)

Ж А Л Б А Т А Е О С Н О В А Н А

Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен во членовите 1 и 13.

Член 1.

"Новинарот има право на слободен пристап до сите извори на информирање што се од јавен интерес. Новинарот треба да објавува точни, проверени информации и нема да прикрива суштински податоци и да фалсификува документи. Доколку информацијата не може да се потврди, или станува збор за претпоставка, односно шпекулација, тоа треба да се каже и да се објави. Точноста на информацијата треба да се провери колку што е тоа можно."

Член 13.

"Новинарот треба да прави разлика меѓу фактите и мислењата, меѓу веста и коментарот."

Бул. Митрополит Теодосиј Гологанов 54/2 1000 Скопје

www.semm.mk info@semm.mk (02) 3222-595

О Б Р А З Л О Ж Е Н И Е

До Извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на ден 30.01.2017 година, Слаѓана Тасева, Претседател на Транспаренси Интернешнел - Македонија поднесе жалба за текстот со наслов “Соросовите организации со штелувани извештаи против сите држави кои ќе им се спротивстаат”, објавен на 26.01.2017 година, во 14 часот и 50 минути, на Интернет порталот Старт (www.start.mk).

Во жалбата се наведува дека во објавениот текст известувањето е неточно и нефер и не е застапена втората страна. Во образложението на жалбата се наведува дека не е вистинита објавената информација дека членови на Управниот одбор на Транспаренси Интернешнел Македонија се лица блиски до опозициската СДСМ. Се вели дека овде се мешаат Транспарентност Македонија и Транспаренси Интернешнел Македонија, кои се две различни организации. Се додава дека во текстот е дадена слика од сајтот на Транспарентност Македонија, каде што се наведени лицата кои медиумот ги поврзува со СДСМ, а не на Транспаренси Интернешнел Македонија, каде што се објавени имињата на членовите на Управниот одбор. Жалителот го приложи и линкот со членовите на Управниот одбор на ТИ-М.

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со член 12 од Деловникот на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со Интернет порталот Старт и побара уредничкиот колегиум да се изјасни по однос на наводите на жалбата. Од Старт не одговорија на наводите на жалителот.

Комисијата за жалби најде дека жалбата во однос на текстот е ОСНОВАНА.

***

На седницата на 17.02.2017 година, Теофил Блажевски беше изземен од расправата за случајот, во согласност со член 10 од Деловникот на Комисијата за жалби поради судир на интереси бидејќи е член

на УО на ТИ-М, се' со цел да се обезбеди мериторност во одлучувањето и спречување на делегитимирање на одлуката на Комисијата.

Комисијата за жалби ги разгледа наводите на жалителот и направи увид во наведениот текст. Најпрво, Комисијата констатираше дека таа неможе и нема право да ги утврдува фактите наведени во текстот и жалбата. Нејзината надлежност е единствено да ги утврдува етичките и професионални стандарди при создавањето на новинарскиот производ.

Конкретно, Комисијата констатираше дека во текстот има низа тврдења за политичко дејствување на невладина организација. Меѓу другото, се издвојуваат следниве реченици:

"... Транспаренси Интернешенл која е организација директно финансирана од СОРОС, излезе вчера со нов извештај каде во моментите кога Сорос е на отворена критика на јавноста, Македонија забележува пад од 24 места на ранг – листата на индексот на перцепција на корупција за 2016 година. Земјата сега се наоѓа на 90. место во споредба со 66. позиција во 2015-та.
Ваквото лошо рангирање доаѓа откако Груевски во интервју за Република од пред две недели објави дека државата бележи успех на индексот за борба против корупција, дури и на организација финансирана од Сорос како што е Транспаренси Интернешнл. Очигледно, Сорос преку неговите инсталации тука стана свесен и испорача лошо рангирање.

Поради ваквата обработка на медиумскиот производ, членовите на Комисијата најдоа дека, поради тоа што авторот изнел низа тврдења, согласно професионалните начела бил должен за своите тврдења да побара став од невладината организација Транспарентост Интернешнл. Со оглед на тоа што не се бара став од засегнатата страна, со ваквиот медиумски производ не се обезбедува согледување на сите значајни аспекти на темата за која се говори. Постулат на новинарската професија е да се побара став од сите засегнати страни во обработката на новинарскиот производ, особено во случаи кога новинарот изнесува сомневања или обвинувања или кога некој е предмет на напад и критика.

Понатаму, авторот на текстот, на повеќе наврати, своите мислења ги прикрива како факти . Точно е дека новинарот има право на сопствено мислење, но во конкретниов текст не се разликува што е коментар, претпоставка или став на авторот. Ова особено доаѓа до израз, бидејќи во текстот се

Ул. Митрополит Теодосиј Гологанов 54/2
1000 Скопје Македонија

www.semm.mk info@semm.mk 0038923222595

изнесуваат низа тврдења за политичко дејствување на невладината организација Транспарентност Интернешнл, а бидејќи претходно не се обезбедени согледувања на сите значајни аспекти на темата за која се говори се доаѓа и до дезинформирање и манипулирање со публиката.

***

Комисијата за жалби најде дека во спорниот текст со наслов "Соросовите организации со штелувани извештаи против сите држави кои ќе им се спротивставаат", објавен на 26.01.2017 година, во 14 часот и 50 минути, на Интернет порталот Старт, прекршен е член 1 од Кодексот на новинарите на Македонија, според кој новинарот има право на слободен пристап до сите извори на информирање што се од јавен интерес. Новинарот треба да објавува точни, проверени информации и нема да прикрива суштински податоци и да фалсификува документи. Доколку информацијата не може да се потврди, или станува збор за претпоставка, односно шпекулација, тоа треба да се каже и да се објави. Точноста на информацијата треба да се провери колку што е тоа можно. Изборот на фактите мора да обезбеди објективна информација и согледување на сите значајни аспекти на темата за која се говори. Новинарот треба да обезбеди "втора страна", односно да им даде можност на сите засегнати од новинарскиот производ да го кажат својот став. Ова особено во случаи кога новинарот изнесува сомневања или обвинувања или кога некој е предмет на напад и критика.

Комисијата констатира дека е прекршен член 13 според кој новинарот треба да прави разлика меѓу фактите и мислењата, меѓу веста и коментарот.

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како во диспозитивот.

Во работата на Комисијата за жалби учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Мери Јордановска, Гоце Герасимовски, Беким Ајдини, Филип Ѓурчиновски и Сефер Тахири.

Се обврзува Интернет порталот Старт (www.start.mk), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објави одлуката на Комисијата за жалби.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

Здружение Совет за етика во медиумите на Македонија ЕТИКА ПРЕС Скопје

Ул. Митрополит Теодосиј Гологанов 54/2
1000 Скопје Македонија

www.semm.mk info@semm.mk 0038923222595